

ALBINA

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ A AȘEZĂMINTELOR CULTURALE

NUMĂRUL 19 (1115) ANUL 72 SERIA II ● JOI 8 V 1969 ● 8 pag. 25 bani

LOGODNĂ- NTRE ȚĂRINĂ ȘI SOARE...

Logodnă-ntre țarină și soare, giuvaer
De tainică putere, nevrstnic și bătrîn,
Pămîntule pe tine de-apururea stăpîn,
Plugar, matroz și meșter și străjer,

În scumpa și rotunda ta velință,
Ochi vechi de zimbru, pală de azur,
Cu zimți prelungi de gene împrejur,
Făcînd cu noi o singură ființă,

Și totuși o pereche, orișicînd,
Un stol, un cîrd, un promotor, un munte,
Îngemănate păsări, gînd la gînd,

Verigi stîlcînd în lizări mărunte, —
Tu parcă ești și aici a-cel și pămînt,
Ci apă, aer, foc, aramă, punte.

VIRGIL TEODORESCU

FLORI DE MĂR

Foto :
E. ZERONIAN

UN ARC DE TRIUMF

de ION BANUȚĂ

„Cîntă, zeiță, minia ce-aprîn-
se pe-Ahil Peleianul, patima
crudă ce-aheilor mil de-ama-
ruri aduse”...

Astfel, s-a întimplat că Homer,
în Iliada sa nemuritoare ne-a fost
adus de la început în imagine pe
preferatul lui erou pe Ahile care
fu cînd viteazul vitejilor în vestita
bătălie pentru Troia, cînd trimise
la dracu tot războiul și pe toți regii
atunci cînd Agamemnon și răpi iu-
bita, pe frumoasa sclavă Briseis.

Războaiele se iscă „din te miri ce”
cum zice Arghezi, dar bineînțeles
despre geniu. Războiul Troiei s-ar
fi ivit din amorul lui Paris pentru
Elena, ori invers. Primul război
mondial cîcă din cauza morții, la
Saraievo, a arhiducelui Franz Fer-
dinand, moștenitorul tronului Aus-
triei. Al doilea război mondial din
cauză că un Adolf Hitler vroia ex
officio — „Deutschland über alles”.
Și așa cu toate războaiele. Ștute
și nestiute. Sfinte și nesfinte. Pre-
texte, pretexte. Ah ! Pretextele... De
fapt pretextele sînt puțin altele
și bineînțeles mult mai profunde.
Pofta devoratoare de putere, de
jaf, de înrobire națională, de răpire
a libertății de către omul-rechin,
ori de statul-rechin.

Dacă cineva și-ar propune, de
pildă, să aproximeze o cifră în
care să între cîtă lume a fost
tocată, în istorie, de această mașină
infernală, războiul, omul s-ar cu-
tremura de el însuși, de fluville
de sînge cu care s-ar putea vopsi
tot pămîntul, de munții de capete
care ar putea atinge cerul, de
imensitatea cîmpurilor albe de oase,
de durerea care ar trece cu o la-

Cronica unui greier

crimă dincolo de marginea păm-
întului. Numai în cel de al doilea
război mondial au trecut în neant
peste 50 000 000 de oameni.

Ce trist poate să fie, oameni,
cînd după luna de miere, bărbatul
iubit este smuls de lingă femeia
sa și dat în dar războiului ca un
fir de cinepă melitei zdumicătoare.
Ce trist poate să fie cînd primul
strigăt, al primului născut, se va
întîlni cu lacrima fierbinte a mamei
căzînd pe telegrama rece și oarbă
vestind moartea „eroului”. Fiul
nu-și va vedea niciodată tatăl. Fe-
meia aceasta va face parte din
I.O.V.R. Ea nu va mai presimți
niciodată deschiderea ușii pe care
intra El, bărbatul ei, plin de soare,
ori de ger, plin de gînduri, de tot
felul. Ce trist poate să fie cînd fe-
meia aceasta nu va mai simți a-
burul bărbatului ei prin care se
prelingea ca un balsam subtil
și imensa lui înjurătură de dra-
goste. Ce tragic poate să fie
cînd la țipătul de dragoste, de
apărare, al femeii nu vor mai răs-
punde din cauza unui singur război
50 000 000 de bărbați. Toți aceștia
au uitat florile și văzduhul. Ei
și-au uitat iubitele numai fiindcă
nu mai știu să se întoarcă acasă.

9 Mai 1945. Victoria. Lauri. Fas-
cismul, balaurul cafeniu, cel înar-
mat pînă în dinți, a căzut răpus
de lumina soarelui, a omului. Urale.
Flori. Lacrimi de bucurie, de tris-
tețe adîncă. Pace. Mormîntul Ero-
ului necunoscut și-a mai adăugat
noi și îngrozitoare gropi comune.
Dar baionetele grele de crimă
n-au fost îngropate prea adînc.
Ares — Zeul războiului ucigaș, și-a
revenit repede, vai ! ce repede, din
amețeala loviturii. Pre luat de alți
stăpîni el s-a mutat în Coreea,
în Vietnam și în alte părți ale
lunii. Neamurile sînt din nou co-
borite la nivelul singelui, al baio-
netei.

9 Mai 1969. Primăvară. Florile
au dat buzna ca niște ghiduși în
România noastră socialistă, în lume.
E o clipă intensă a vieții, a reve-
riei. E o clipă sfîntă a hotărîrii de
luptă pentru o viață frumoasă pen-
tru libertate fără armele de foc
îndreptate împotriva umanității.

Oameni ! Să nu lăsăm călăii vieții
să se joace cu puterea inimagina-
bilă a atomului, să provoace în-
cendierea și moartea minunatei
noastre planete. Să ridicăm un Arc
de triumf de la Răsărit pînă la
Apus. Un Arc de triumf multi-
color. Din toate florile pămîntului.
Din toate inimile oamenilor. Din
toate speranțele lumii.

„În aeru-mbătut de roze, veniți :
privighetoarea cîntă”.

82+268

Ne aflăm la Casa creației populare a județului Olt și stăm de vorbă cu profesorul Traian Zorzo-liu, metodist cu problemele de artă plastică care, pentru început, dă cuvântul cifrelor: în ultimele două luni, în diferite localități din județ au fost deschise — în cadrul acțiunilor premergătoare bienalelor republicane de artă plastică și de artă populară — nu mai puțin de 14 expoziții — personale și colective — la care au prezentat lucrări 82 de pictori amatori și 268 de creatori populari, membri ai cercurilor de artă plastică și de artă populară din județ.

Și de la cifre trecem la fapte. Primul popas, în comuna Scornicești. Aici, într-o sală special amenajată la căminul cultural, a avut loc de curind vernisajul expoziției picturii amator Nicolae Popescu-Negreni. Tablourile vorbesc, în culori vii — pe măsura imaginilor vietii noi care te întâmpină la tot pasul în satul socialist — despre oameni și fapte din Scornicești. Pe pânză, sau pe bucată de carton, facem cunoștință cu ei la locurile lor de muncă, în lanul de griu, pe tractor, în fermele cooperativei. Pânza „Copiii în curtea școlii” reușește, în bună măsură, să sugereze, prin câteva amănunte judicioase selectate, atmosfera „dintre două clopoșele”. Iar tabloul „Muncă patriotică” redă și el, destul de pregnant, un aspect specific satului socialist, fără ca autorul să fi recurs la acea atmosferă neapărat festivă pe care unii artiști amatori se simt datori s-o imprime lucrărilor lor pe teme contemporane.

Mai departe, în altă comună, de astă dată la o expoziție colectivă. La Potcoava expun pictorii amatori Emilian Stănculescu, Dan Ionescu și Ion Drejoi.

Emilian Stănculescu, abordând peisajul și natura statică, pare preocupat, în primul rând, de găsirea unor soluții coloristice de efect. Dan Ionescu — având și el aceleași preferințe, în alegerea temelor — ni se pare, în ceea ce privește tratarea lor, mai curajos, unele lucrări demonstrând căutări pe linia folosirii elementelor funcționale ale picturii moderne. Iar Ion Drejoi, portretist înzestrat, își alege modele de toate vârstele — de la copii până la bătrâni împovărați de ani — urmărind nu atât asemănarea, cât mai ales redarea unor amănunte care ar putea constitui puncte de reper în

definirea unor personalități și caractere diferite.

Nu am avut prilejul să vizităm decât o singură expoziție de artă populară — cea de covoare și de cusături din comuna Priștea. O primă constatare îmbucurătoare: față de expozițiile similare din anii trecuți — care nu erau, de fapt, decât niște colecții de obiecte strinse de prin lăzile de zestre ale bătrânelor din sate — de astă dată majoritatea exponatelor sînt lucrări noi, realizate de femeile din comună, adunate, prin grija profesoarei Floarea Arsenoiu, într-un cerc de cusături, ale cărei ședințe de lucru constituie — după cite ni s-a spus — adevărate reeditări ale străvechilor șezători de seară. Viu colorate, aducînd, în diferite așezări, motivul buchetului de flori, specific zonei respective, covoarele Mariei Craiu, țesute într-o singură spată, ale Elenei Ilie, din fir de lînă de pînză de sac, carpetele Niculmei Cîrstea, cusute cu „muşcă simplă”, precum și lucrările altor țărânci cooperatoare din comună încintă privirea

vizitatorilor, stîrnesc, pe bună dreptate, admirație. Dovadă: însemnările entuziaste din caietul de impresii al expoziției, în care au ținut să-și noteze părerile nu numai localnicii, dar și vizitatorii din comuna Valea Mare, din Slatina și din Drăgănești.

TRAIAN LALESCU

Expoziția de artă populară din comuna Priștea, Județul Olt

Cimpoiari din Babadag

FIGURI DE FOLCLORIȘTI ION N. POPESCU

Născut în comuna Voicesti, județul Vilcea, la 8 februarie 1887, fiu de plugar, urmează primele trei clase primare în comuna natală, iar cea de a patra în orașul Drăgășani. Se înscrie apoi la liceul din Craiova, urmînd trei clase, după care trece la Școala normală, obținînd în anul 1908 diploma de învățător.

Este printre pușinii învățători din țara noastră care, stabilit într-o comună (Ștefănești-Vilcea), rămîne pînă la pensionare. În timpul vieții sale a desfășurat o bogată activitate folcloristică și socială.

Bun cunosător al folclorului român, Ion N. Popescu a întocmit un repertoriu alfabetic de peste 365 pagini cu toate lucrările de specialitate folclorice apărute din care a și publicat o parte în revista „Șezătoarea” volumele XX, XXI și XXIII.

Ion N. Popescu se face cunoscut în revistele de specialitate prin articole și considerațiuni pe marginea literaturii populare și prin culegeri personale de literatură folclorică.

A întreținut corespondență cu mai toți oamenii de cultură ai vremii lui, de la care posedă o bogată colecție de scrisori, destul de interesante, mai ales că sînt aprecieri asupra literaturii populare. De la marile învățați și filoromân dr. I. Urban Iarnik, — cu care era în corespondență — primește șapte caiete manuscrise, cu notări folclorice, pe care le-a dăruit Academiei Române la 18 noiembrie 1929.

Învățătorul I.N. Popescu a fost și membru activ al „Muzeului Lîmbii Române” de sub conducerea lui Sextil Pușcariu, activitate pentru care a primit mai multe premii.

Ca lucrări personale folclorice a publicat: „Suflet oltenesc” în colaborare cu alții (snoave, glume, ghicitori); „Hore cu strigături și strigături” în Biblioteca folcloristică nr. 2/1938; „De la frații noștri Munteni” în Ed. Astra-Ardeal; „De haz și necaz” snoave, pîde și glume; „Nume proprii și porecle la bărbați și femei”.

A colaborat intens la revistele „Albina”, „Izvoarașul”, „Șezătoarea” ș.a.

V. GHETEĂ

Tinerete

fără bătrînețe

Înainte de civilizația mecanică, electrică și atomică a secolului nostru, prin 1866 o mină de ciobani băteau pari unui ocol și înălțau din birne o stîna, călăuziți în singurătățile nopților de Lucașfâr, ziua de soare și de cumpănă apelor... Cîți feciori, cite băcițe și unchiași cîntînd din fluiet or fi înnoptat aici în solitara dar puternică stîna din Crinți, știu numai plaiurile făgărășene bătute de vînturile unui veac încheiat!

Azi Stîna din Crinți e coborîtă în vale și reinălțată pe-un fir de apă, în curtea muzeului sătesc din Galeșul Săliștei. Meșteri pădurari au desprins-o din înceștarea vremii cu pămîntul și piatra, reconstituind-o aidoma: birnele păstrează încă mirosul afu-

măturii și de caș, de anisărica a îmbătrînit și e grea, ceanul așteaptă vreascurile și mălaiul, ploșca rachiul, lingurile de lemn, fierțura... Două încăperi, una cu vasele de muls și preparat brînză, cealaltă de viață a baciului, mărturisesc spațiul gospodăresc al celei mai puternice și unitare celule de viață a muntelui. Iată și fluietul în brîie de alamă, șaua calului opintit pe cărări ascunse, cioplită din trunchi de copac și încrustată ca un răboj!

Ca să oprească vîntul și virtuțile piscurilor, între rosturile grinzilor, inteligența ciobănească a pus mușchi din carnea căruia au crescut flori... În liniștea stînei, așezat pe scăunelul cu trei picioare, mi-au trecut pe dinaintea

ochilor, înmaginați, iscușiți meșteri necunoscuți, pe care obiectele înconjurătoare li amintesc din veac: pădurarul dulgher, fierarul care-a bătut pe nicovală toate feronteniile stînei, dogarul care-a pus flori pe urechea doniței și a hîrdăului, cojocarul care-a croit suba, femeia care-a cusut cămeșa baciului punîndu-i pe față și pe spate înfloritură cu firul negru, meșterul șerparului cu licăriri de argint... Iată și bîta și furca de tors pe care flăcăul a creștat un nume, zălog de logodnă. Legenda se infiripă de la sine, confruntată în poezia vieții cu izvoarele de artă și cultură descoperite în vecina clădire a muzeului sătesc. Aici totul e făcut de oameni și unii dintre acești oameni încă mai sînt cu-

noștri și venerați în Galeș: furcile de tors din jurul anilor 1900 sînt opera de artă a meșterului G. Gligor din Cîmpeni. Țesala și pieptînii pentru lînă sînt făcuți de Paraschiva Sas, ultima deținătoare a acestui dificil meșteșug din jurul Săliștei. Pălăriuțele negre de lînă ale oierilor care-i arată în răsărit de soare ca niște sfîrșiți cu nimb, sînt ale vestitului peste toți munții, meșter Dădirlat care încă bate lînă pînă-i dă ciobănească formă după tipicul bătrînesc. În atelierul lui, caietul de lînă devine materialul unic al celei mai originale și rezistente pălării, intrate în tradiție ca și cojocul și căciula.

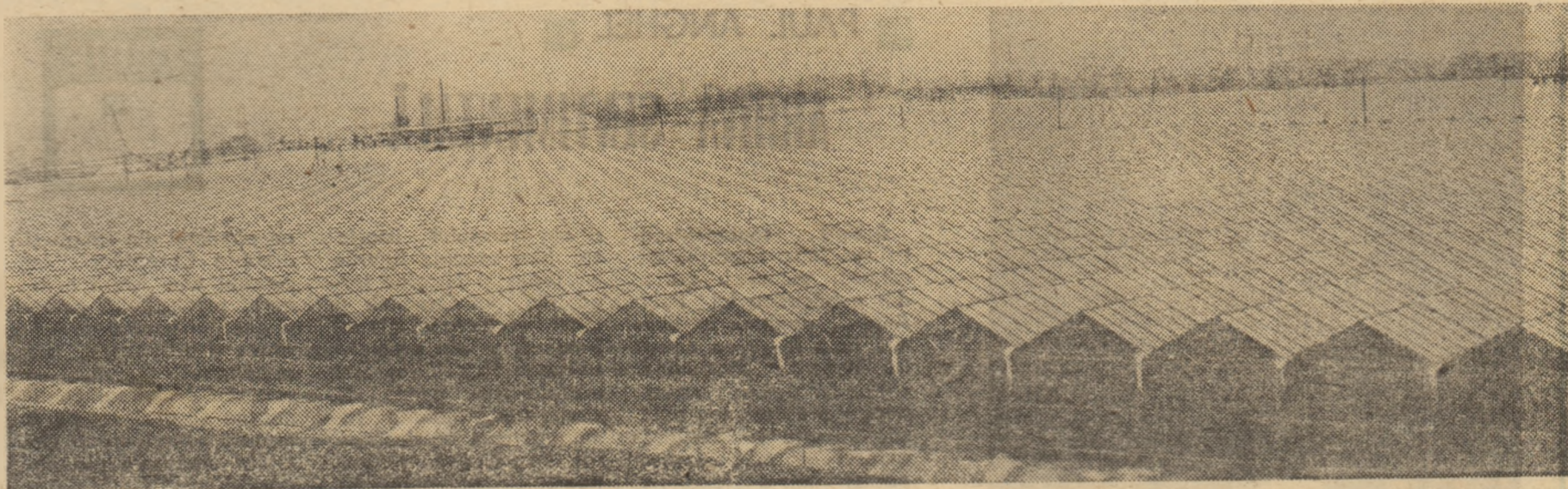
Dar peste toate aceste meșteșuguri reprezentate prin vreo 800 de obiecte ale

obștei și gospodăriei sătești, veritabile piese de artă autentică, veghează cu dragoste și pricepere Maria Costăchescu, învățătoarea din Galeș, inițiatorea în 1966 a acestui miniatural muzeu, desfășurată pe trei încăperi, la etajul școlii unde învață cetele de copii în conștiința căroră tradiția și dragostea față de locurile natale se împletește armonios cu istoria, cu geografia, cu scrisul și cititul...

De la Stîna din Crinți din 1866, la Muzeul sătesc din Galeș, pasul peste veacul împlinit este făcut cu pasiunea unui nou meșteșug, spiritual: organizarea, prezentarea și întreținerea excepțională a acestui lăcaș, adevărată enciclopedie a meșteșugurilor cu puternice vibrații artistice ale săteanului român... Meritul e al poporului care găsește întotdeauna modalități de a-și pune în lumină valorile și a păstra intacte averile sufletului și țării lui.

BARUȚU T. ARGHEZI

STÎNA DIN CRINȚI

Noul complex de sere de la Popești-Leordeni

• OPINII •

• DE URMELE MATERIALELOR PUBLICATE •

DESPRE INDELETNICIRILE TRADIȚIONALE

Se știe cât de importantă este, pentru multe cooperative, găsirea unei surse permanente de venituri bănești, sursă în primul rând specifică și aplicată la rezervele locale, la tradiția locului și la valorificarea lor în condiții optime. Am rămas surprins să văd la Cornetu, de pildă, lângă București, înflorind o activitate anexă, axată pe producția... cartonajelor de cofetărie. La alte cooperative agricole de producție se mai făceau în anii trecuți, se mai fac probabil și azi, în cadrul secțiilor-anexă, piese din material plastic, sau din cauciuc, necesare industriei electrotehnice. A-deseori sînt suficiente niște prese manuale, niște matrițe simple și prezența unui om cu idei comerciale demne de pus la îndoială, ca să apară astfel de anexe ca mănăstărcile după ploaie. Evident că în astfel de cazuri uniunea cooperativă meșteșugărească este perfect îndreptățită să aducă obiecții de fond. Producția de piese cu caracter citadin și meșteșugăresc rămîne firesc un domeniu unde cooperativele agricole de producție pot deveni nu numai victimele unor „întreprinzători” abuzivi și incorecți, dar își iau pe cap niște responsabilități cu totul în afara preocupărilor lor. A face cartoane de cofetărie poate fi o întreprindere aducătoare de bune cifte-guri materiale, dar cartonul de prăjituri are — la urma urmei — cu agricultura numai îndepărtată și evaziva legătură a zahărului care se scoate din sfeclă și a făinei de patiserie care se scoate din grâu. Mergînd, așa, UCECOM-ul ar putea foarte frumos emite ambiția să cultive porumb, pentru a face păpuși de artizanat din pănuși. Ceea ce este, bineînțeles, o aberație. Dar nici UCECOM-ul nu strălucește totdeauna printr-o delimitare strictă a sectorului său de lucru, a cîmpului de activitate în care ar putea să se afle acasă. În satele unde meșteșugul olarilor este vechi de secole și unde în mod firesc atelierelor de ceramică ar trebui să constituie anexe ale cooperativei agricole de producție, ele au intrat în rețeaua UCECOM-ului. Așa e la Vama, lângă Negrești, așa e la cealaltă Vamă, din județul Suceava, așa e în toate satele din țară vestite pentru tradiționala indeletnicire a olăritului. Partea cu totul dezolantă și criticabilă a acestei nepotrivite stări de lucruri este faptul că, mai peste tot, forma vaselor și desenele lor de smalt, comandate de niște gusturi indoielnice, nu mai păstrează bogăția artistică tradițională, ele devenind niște false produse de artizanat, depreciate ca pictura de gang a deceniilor trecute. Aceleași lamentabile cusururi le au și obiectele de lemn, înecate în nitrolacuri și maltratate de-o pirogravură în exces inestetice. Sînt numeroase satele în județele Suceava, Satu Mare, Maramureș, Vilcea, Argeș, Olt, unde tradiția mobilei țărănești, din lemn, ca și a obiectelor casnice tot din lemn, a dus la creații remarcabile. Scri-nuri, scaune cu spătare, lăzi de zestre, paturi, mese, toate cu fermecătoare încrustații și cioplituri în lemn, pe care le întîlnim nu numai în muzeele etnografice dar și în casele țărănești, ar putea oferi nu UCECOM-ului, ci în primul rînd

cooperativei agricole de producție din partea locului, exemplul unei indeletniciri de o mare valoare artistică și economică. Lor li s-ar putea adăuga arta țesăturilor (în zona codrenească a Sătmăruului, în satele din județele Sibiu, Hunedoara, Alba, Brașov și Caraș-Severin), artă unde artizanatul citadin produce de cele mai multe ori grațioase și inabile contrafaceri de serie industrială.

S-a întrebat oare cineva de ce magazinele de artizanat nu-și desfac produsele pe măsura depozitelor și vitrinelor supraîncărcate?

Pentru că și cel mai grăbit și ne-avizat turist străin sau român observă rapid și ușor linia de demarcație unde, încetînd arta autentică, începe imitația și artificialitatea.

Ce interesant, ce frumos și ce nimerit ar fi, de pildă, ca la Ziua recoltei să putem vizita și admira la București, dar și în toate reședințele județene, expoziții și standuri ale artei etnografice autentice, operă a anexelor cooperativei agricole de producție! Desigur, asta cere din partea Uniunii cooperativei agricole de producție efectuarea unui larg și profund studiu de teren pentru descoperirea acestor inestimabile tezaur, pentru organizarea unei rețele de ateliere anexe, pentru dezvoltarea și încurajarea lor. Sînt în lumea satelor zeci de mii de meșteri olari, dulgheri, țîmpłari de mobilă țărănească, țesătoare neîntrecute de scoarte și covoare, mai este încă vreme ca măiestria lor să nu se piardă și să fie valorificată nu în altă parte, ci în cadrul firesc al cooperativei agricole de producție. Iată o sursă fabuloasă de venituri bănești pe care Uniunea cooperativei agricole de producție o ignora inexplicabil și pe care, pînă una, alta, este firesc ca UCECOM-ul s-o considere ca pe o terra incognita.

PETRU VINTILĂ

„CALITATE IREPROȘABILĂ”

S-a lăsat vestea prin țară că Ferma Băneasa de la I.A.S. Guzunu, județul Ilfov, face rogojini pentru răsadnițe. Cităm din reclama-prospect: „Fermă serioasă livrează rogojini durabile cu plata în numerar și prin virament. Calitatea garantată, expediție fulger”.

Auzind una ca asta, conducerea cooperativei agricole Palazu-Mare, oraș Constanța, a făcut anul trecut comandă pentru 1070 de rogojini. Ferma Băneasa a răspuns prompt: „Recepționat comanda. Expediem luna decembrie. Calitate ireproșabilă”.

A trecut luna decembrie, apoi ianuarie și februarie. Rogojinile au sosit abia la 28 martie. Fulger. Cînd răsadirile

erau deja mărișoare. Dacă unitatea nu procură alte rogojini, plantele ar fi înghețat, Tot fulger, dar de-adevăratelea.

Nu-i nimic, și-au spus cooperatorii din Palazu-Mare, o să folosim rogojinile de la Băneasa-Ilfov iarna următoare.

Noroc însă că le-a dat prin cap să le desfacă. Toți grădinarii s-au jurat că n-au văzut în viața lor asemenea rogojini — rare ca niște ostrețe. Cite 2—3 centimetri între firele de papură. Despletituri de calitate garantată. Mai mult găuri. C.A.P. Palazu-Mare a încunoscîntat atelierul de rărituri de la Ferma Băneasa că refuză cele 1070 de pseudo-rogojini în va-

loare de treizeci de mii de lei și l-a invitat pe furnizor să vindă să-și ridice despletiturile.

Meșterul de găuri în papură (dar și în bugetul fermei) a răspuns semîn că este de acord și că o să vindă să-și ridice rebaturile. Deocamdată, acestea zac tot în șopronul de pe malul lacului peste care se vede Mamaia.

Probabil că furnizorul le va ridica la vară. Dacă tot a prăpădit treizeci de mii de lei pe niște rogojini făcute așa, ca să se afle în treabă, de ce să nu mai dea cîteva sute și să vadă literalul în plin sezon estival?

Numai de nu i-ar căuta cineva nod în papură!

NICOLAE CULCEA

„OMUL POTRIVIT LA LOCUL POTRIVIT”

În nr. 41 din 10 octombrie 1968, revista „Albina” a publicat un foileton intitulat „Omul potrivit la locul potrivit”.

Pe data de 18 oct. redacția a primit o scrisoare nesemnată, un protest împotriva articolului menționat. Printre altele, anonimă arăta că articolul a produs „o demoralizare în rîndurile membrilor C.A.P. și în conducerea C.A.P., deoarece se scrie fără a fi verificate faptele și afirmațiile unor răuvoitori”.

Am crezut că redacția a făcut o greșeală și m-am dus personal la fața locului, să cercetez cazul. N-am putut să dau ochi cu președintele. Am vorbit, în schimb, cu mulți oameni din sat. Aproape toți au declarat că președintele Tudor A. Iuga a dovedit multe lipsuri în muncă. Fiecare ne-a rugat — dacă mai scriem ceva — să nu-i pomenim numele în revistă. „Dacă află că am spus despre el ce gîndesc, se va răzbuna pe mine!” — zice unul. Am trimis în mai multe rînduri după președinte. L-am așteptat toată ziua. Voiam să stau neapărat de vorbă cu el, dar n-a putut fi găsit. Am discutat cu secretarul de partid și cu secretarul consiliului popular comunal. Și ei au confirmat cele scrise-n revistă, adăugînd altce-l mult mai grave. Tudor A. Iuga are unele merite în dezvoltarea cooperativei agricole din comuna Mănești, ne-au spus unii, dar de la un timp s-a infumurat. Crede că dacă n-ar fi el, s-ar scufunda pămîntul. De aci unele abuzuri, abateri de la principiul democrației interne din C.A.P., neînțelegeri între el și unii membri ai cooperativei.

Toți speră că dacă va fi ajutat își va îndrepta lipsurile.

La numai cîteva zile redacția a primit un plic voluminos din partea președintelui Tudor A. Iuga, al cărui scris se aseamănă, în mod ciudat, cu cel din anonimă. În primul rînd, el ne înștiința că nu l-am găsit în sat, din pricină că a fost „în teren”, în vederea însămințării griului, cu niște tovarăși de la comitetul județean. Adică: „vezi dumneata cu cine umblu eu?” Urmău apoi unele explicații în care de fapt se incurca singur. „Nu a avut cine să vă dea relațiile necesare și nu le cunoaște nimeni decît eu și contabilul șef”, ne scrie președintele; dar cîteva rînduri mai jos afirma: „Adunarea generală a hotărît”... „Consiliul de conducere a hotărît, nu eu!”.

La asemenea contradicție, nu poți să nu te întrebi: dacă a fost hotărît de adunarea generală, de ce le cunoșc doar președintele și contabilul șef?

În aceeași scrisoare, Tudor A. Iuga vorbea și despre altele, și amintea că va trimite în judecată pe cei care au dat informații greșite și pe redactorul revistei.

Am cerut noi lămuriri Uniunii Județene a Cooperativei Agricole de Producție Dimbovița, care ne-a trimis, de curînd, adresa cu nr. 210/1969.

„La articolul Omul potrivit la locul potrivit... vă răspundem următoarele:

Cele relatate în articol sînt juste. La adunarea generală de la sfîrșitul anului de producție 1968... membrii cooperatori au scos în evidență lipsurile președintelui Iuga Tudor și au hotărît scoaterea lui din această muncă”.

Nu știm ce gîndește astăzi Tudor A. Iuga, fostul președinte al C.A.P. Mănești. Invinuitul poate revista „Albina”, care a publicat articolul cu pricina, ori acuza pe unii din sat că-l dușmănesc și au țesut intrigi. Sau, cine știe? S-ar putea să-și recunoască greșelile, măcar în sine însuși. Va încerca să-și răscumpere vina, muncind mai cu temei.

ȘERBAN NEDELCU

Vedere din Piatra Neamț

CONVORBIRE

CU

ARTISTUL

POPORULUI

ȘTEFAN

CIUBOTĂRAȘU

„Îmi place să joc oameni ai pământului...”

Între o deplasare în Moldova, o filmare la Buftea și un spectacol pe scena Teatrului „Bulandra”, am reușit să-i răpim câteva minute artistului poporului Ștefan Ciubotărașu pentru această scurtă convorbire.

— V-am ruga să povestiți cititorilor noștri câte ceva despre începuturile carierei dv. actricești.

— Grele începuturi... Și poate uneori uitate cu prea mare ușurință. În mintea mea persistă însă totdeauna oamenii cu care mi-am început cariera, oamenii care m-au influențat sau m-au ajutat pur și simplu la vremea studenției, sau, ca actor, la Teatrul Național din Iași.

— Ați rămas deci cu nostalgia Iașului?

— Teatrul Național din Iași a fost o instituție cu personalitate ca întregul Iași, de altminteri — în care am cunoscut scriitorii epocii: Mihail Sadoveanu, Mihai Codreanu (care mi-a fost și profesor la conservator), George Topirceanu, Ionel Teodoreanu... Vremurile erau grele și de finirea mea ca artist s-a făcut fără multe scrupule (din care, cele literare au rămas baltă) ca să pot în sfârșit să-mi câștig piinea zilnică; deși la mine „primo vivere” a rămas întotdeauna arta mea.

— Pomeneați despre activitatea dv. literară...

— Literatura mea a rămas embrionară, iar dacă au fost și ceva cristide, ele și-au transferat conținutul în teatru — ca și în permanenta mea grijă față de un stil realist de rostire, mai adecvat cu ființa și cu gândirea poporului nostru. Totuși n-aș vrea să credeți că o reneg cumva. Și cum, cu vremea, voi dispune de mai mult timp, aș vrea să mă adun câte puțin în jurul slovei.

— Ați avut ocazia să jucați pe scena vreunui cămin cultural?

— Bineînțeles că m-am întâlnit deseori cu populația rurală. În special după ce teatrul românesc s-a restructurat în noua sa formă, și am aderat cu entuziasm la primul teatru de stat din țară, care se înființa la Arad, am avut ocazia să joc în fața inimioșilor săteni bănățeni, să le cunosc sufletul prin port, grai și cîntec. Mai apoi, o dată cu activitatea mea de la București, am continuat să țin legătura cu marele public de la sate. Am jucat în asemenea ocazii Vlaicu și feciorii lui de Lucia Demetrius, Trenul blindat de Vsevolod Ivanov, Mireasa desculță de Sütő Andras sau Recolta de aur de Aurel Baranga. Am avut ocazia să întâlnesc mult tineret, ahtiat pretutindeni după autografe, urmînd același ritual cunoscut azi peste tot. Eram gata să mă consider popular, dar... nu știu din ce pricină, mă botezase multă lume... Giugaru. Nu știu câtă plăcere putea să-i facă asta prietenului meu de la Teatrul Național, dar eu pe chestia acestei confuzii de nume, m-am amuzat copios.

— V-au ajutat contactele cu satul în munca dv. artistică?

— Bineînțeles. Chiar pentru piesele amintite, acolo unde „partiturile” se desfășurau în mediu sătesc

și, desigur, pentru film, unde se cere atîta naturalețe.

— Cititorii noștri vă cunosc în special din film. Și vă admiră mai ales pentru firescul cu care „intrați în pielea personajului” fie el din cele mai diferite medii. Amintiți-ne câteva din rolurile preferate ale filmelor inspirate din viața satului.

— Printre personajele semnificative din filmele realizate pe parcursul celor peste 20 de ani, citez: Prunoiu din Desfășurarea, Manolache din Ripa dracului, Petre din Pădurea Spinzurașilor sau, mai recent, pe cu totul alt plan, „Ciungul” din Columna.

— Știu că tocmai v-ați întors de la Buftea de la o filmare. Despre ce film e vorba?

— Tocmai am terminat Simbăta neagră după un scenariu de Al. Ivan Ghilia, în regia lui Virgil Calotescu, în care interpretez rolul unui război moldovean de pe vremea lui Ștefan.

— Și acum o întrebare clasică: planuri de viitor?

— Mai curînd dorințe. Îmi place să joc oameni ai pământului, dar presupun că acești oameni evoluează mereu ca și pământul pe care-l transformă cu miinile lor, ca și Țara. Deci nici rolurile mele nu vor rămîne aceleași. Mă tentează lumea culturii, portretizările oamenilor de știință de care istoria noastră abundă, sau aș vrea să joc, de pildă, oameni din lumea muzicii sau de la catedră, roluri ce ar îmbogăți cimpul nostru tematic.

Închei transmițînd cititorilor Albinei mesajul meu de dragoste, întreaga mea stimă pentru munca lor de zi cu zi pe ogoarele patriei.

Interviu consemnat de
VLADIMIR PANĂ

Maestrul

Ion

Jalea

în

atelierul

de lucru

PAUL ANGHEL

ARHIVĂ SENTIMENTALĂ

Arhivă sentimentală strînge între coperțile aceluiași volum o parte din publicistica lui Paul Anghel, apărută în ultimul timp în presa noastră literară. „Propunînd cititorului aceste însemnări, sau eseuri, sau note săptămînale — declară autorul — mi-l doresc părtaş într-o excursie prin perimetrul uneori atît de pușin știut al culturii românești, cu speranța angajării unui dialog...” Dialogul, solid argumentat și susținut cu vervă și pasiune eseistică, este purtat în planuri culturale diverse: cărți, muzică, pictură, monument arhitectonic, document epigrafic sau epistolar, aspecte și personalități contemporane dar

și ale trecutului istoric etc. Sînt evocate figurile lui Tepeș și Nicolae Iorga, ale lui Cantemir și Ionel Teodoreanu, ale lui Brăncuși și ale artistului sălăștean Picu Pătruș. Sînt arătate apoi actele de vitejie ale armatelor românești care au desfășurat la Plevna steagul României independente, ca și eroismul și spiritul creator al constructorilor de pe Lotru.

Faptele acestora, după cum scrie autorul, ne umplu inimile de înviorătoare mindrie, afirmînd încă o dată geniul creator românesc.

Preamărînd pe marii noștri înaintași, scriitorul arată cum sentimentul istoriei unește pe toți cei ce au trăit și trăiesc

pe pămîntul din stînga și dreapta Carpaților. La capătul unei istorii milenare, reconstituită astăzi și pusă în lumină de hri-soave și arheologie, stă socialismul și victoriile sale, cu prefuirea, continuarea și ducerea pe o treaptă superioară a virtuților creatoare ale poporului nostru. Socialismul durează un alt strat de civilizație, superlativ, peste cel lăsat de bătrîni cititori de cultură românească.

Paul Anghel a realizat astfel o carte de certă valoare educativă și patriotică, un mozaic de largi dimensiuni, sugerînd direcții și semnificații pline de înțelesuri.

GH. CUMPANA

CARTE

FILM

DESCÎNTEC

Verde de trifoi
Verde de soroc,
Prins în patru toi —
Să-i aduci noroc.

Mi te pune-n stî
Trifoiș tăcut,
Și te fă stăpîn
Pe al ei avut.

Să-i aduci în dar
Luncile cu plopi,
Cerule în hambar,
Cimpul plin de snopi,

Luna de pe cer,
Cînd cu ibrișin
Va țese stînger
Floare de destin.

Să nuntești cu ea,
Trifoiș frumos,
Ca să-mi joace-n stea
Sufletu-mi duios.

D. KELMER

Secvențe

CE FAC VEDETELE ?

GINA LOLLOBRIGIDA interpretează rolul fotografului unei expediții geologice ce investighează pămînturi neumblate din Sudan. Filmările, terminate recent, au fost inspirate de nuvela Piticul a lui Alberto Moravia.

BRIGITTE BARDOT împreună cu Jean Pierre Cassel începe în aceste zile lucrul la comedia Ursul și păpușa. Cine e dresorul și cine domesticitul? Ursul — muzician distrat și romantic sau Păpușa — o femeie pe cît de rafinată pe atît de bogată?

Apoi Brigitte va fi secretara unui Don Juan modern (interpretat de Maurice Ronet) în filmul Femeile.

EMANUELLE RIVA va avea din nou ca partener un actor japonez, ea și în Hiroșima, dragostea mea. De această dată ea va juca alături de cel mai celebru actor nipon — Toshiro Mifune.

REGIZORI SOVIETICI DIRIJIND DISTRIBUȚII INTERNAȚIONALE

MIHAIL KALATOZOV, autorul neuitatelor filme Zboară cocorii și Scrisoare neexpediată, va realiza un film care evocă tragica expediție a dirijabilului Italia la Polul Nord. În rolul unui explorator norvegian Sean Connery (cunoscut nouă din Colina). Parteneră, Claudia Cardinale.

Distins Luna trecută la Hollywood cu Premiul Oscar pentru tetrilogia Război și pace, regizorul SERGHEI BODNARCIUC a fost solicitat de o casă italiană de filme să realizeze o superproducție a cărei acțiune se desfășoară în aceeași perioadă a războaielor napoleonice: Waterloo. În distribuție: Orson Welles, Olivia de Havilland, Rod Steiger.

JANDARMUL DEVINE HARPAGON

Dezbrăcînd pentru o perioadă uniforma jandarmului din St. Tropez, Louis de Funès — la ora actuală cel mai popular comic al ecranului francez — îl va încarna pe Harpagon într-o ecranizare a Avarului lui Molière. Apoi de Funès va încheia (oare?) seria peripețiilor comice ale eroului din St. Tropez prin Jandarmul la pensie.

MARIOARO DE LA MUNTE...

(prelucrare)

— Marioaro de la munte
Nu-ți lăsa părul pe frunte
Că și-or ieși vorbe multe l...
— Las' să-mi iasă că nu-mi pasă,
M-a făcut mama frumoasă,
Nici la apă nu mă lasă,
Nici la apă, nici la moară,
Nici în sat pe ulicioară,
Nici pe luncă-n primăvară;
Păsărică-n colivie,
Așa-mi trece viața mie,
Amărită și pustie...
— Lasă, nu mai plinge, fată,
Că te-a mai lăsat odată
Și te-a cătat vara toată!
— M-a cătat, da' ce-s de vină?
M-a cătat la o vecină,
Eu eram colea-n grădină;
În grădină lingă iaz
Nu-i nici punte, nici pîrleaz
Ca să treacă vr-un viteaz.
Cum era zăduful mare,

MIRON RADU
PARASCHIVESCU

Am intrat în scaldătoare
Doar un pic, să iau răcoare,
Însă valul cel păgîn
Mă cuprinde pîn' la sîn
Și-mi șoptește să rămîn.
Eu spre mal atunci mă trag
Însă valul cel pribeag
M-a coprins cu mai mult drag.

M-am întins și eu alene,
El mă săruta pe gene
Și pe ochi și pe sprincene
Și pe gît, pe obrăjiori,
Mă sălta de subsuori
Parcă mă treceau fiori.
Eu îi spui că vreau 'napoi,
El mă'mpinge în zăvoi
Și-mi sărută sînii goi;
Îl coprind atuncea-n brață,
El mă săruta pe față
Cu măruntă undă creață,
Iar de-i spui că vreau acasă

Din strinsoare nu mă lasă
Valul moale, de mătasă;
Cînd dau eu să ies din apă,
El nisipu'n talpă-mi sapă,
Șoldul iar sub val îmi scapă,
Cînd îmi salt genunchiu-n prund
Prin nisipul cel mărunt,
Cît pe-aci să mă scufund,
Cînd m-apuc și de răchite,
El se face că mă-nghite
Svirle stropi de mărgărite;
Și ne tot jucărăm noi,
Eu cu valul, amîndoi,
Pînă s-a-noptat în toi
Și cînd am intrat pe poartă,
Strigă mama și mă ceartă
Și de-atunci nu mă mai iartă.

Că, bag seamă, prinsă-n unde,
Mi-a picat părul pe frunte
Și să-l dreg n-avusem unde.

PRINTRE LEGENDE

ȘI PROVERBE

Intr-o cîmpie întinsă, un om a găsit un pietroi negru, cît doi pumni mari la un loc, cît o inimă de bou. Omul nostru a întrebat un bătrîn:

— Piatra asta? — nu pare să fie de pe-aici!

— Păi, piatra asta este suferința.

— La ce-i bună?

— La toate și la nimic. Vei vedea! Primul suflet în cale — încercăm să punem piatra asta pe el.

Și merșeră el, găsiră un ciine dormind într-o șură cu paie; tiptil-tiptil se apropiară, puseră piatra pe el, în dreptul inimii — inimă pe inimă; ciinele se trezi, se chirci, scheună cît scheună, pînă muri.

Și merșeră ei ce merșeră, zăriră o pisică dormind la soare; tiptil-tiptil se apropiară, puseră piatra pe ea, în dreptul inimii; pisica se trezi, se chirci, miolăi cît miolăi, pînă muri.

Și merșeră ei ce mai merșeră; la fel; pe rînd lupul se trezi, se chirci, urlă cît urlă, pînă muri; calul se trezi, se chirci, necheză cît necheză, pînă muri; boul se trezi, se chirci, mugli cît mugli, pînă muri; ursul se trezi, se chirci, mormăi cît mormăi, morm! morm!, pînă muri.

— Da tare-i piatra asta!

— Tare-i suferința asta! — zise acel bătrîn.

Și așa mai merșeră ei ce mai merșeră, zăriră un cioban adormit lingă oi, la umbra unui stejar scorburos; tiptil-tiptil, se apropiară, puseră suferința pe el, în dreptul inimii — inimă de piatră, pe inimă de lut — omul dormi cît dormi, pînă se trezi; simți el că-l doare inima, oftă, se aoli cît se aoli, pînă se-ntoarse pe-o parte și căzu piatra de pe el; dormi cît dormi pînă se trezi iar cu piatra pe el; iar simți că-l doare, oftă, se aoli cît se aoli, pînă se întoarse pe cealaltă parte și căzu piatra de pe el — că un necaz abia trece și vin în locul lui zece — oftă și nu muri.

— Bătrîne, uite că omul nu muri!

— Ei! vezi, omul este mai tare decît orice animal, omul a dovedit să sufere suferința; nu dă rele domnul cît poate suferi omul; din durere în durere, omul se obișnuiește cu durerea, trăiește nu-l biruie necazurile. Omul nu le ține toate pe inimă, mai aruncă necazul îndărăt, îl dă la spate, numai așa i se ridică o piatră de pe inimă, numai așa inima lui nu se împietrește; omul este mai tare decît piatră.

Omul, și norocul și necazul și-l face cu mîna lui — după inima lui.

Piatră, piatră de e piatră / o calcă calul și crapă / inima mea multe rabadă.

Săraca inima mea, / mare foc arde la ea!

Sub un pom am adormit / șarpele m-a ocolit / turturica mi-a zburat / piatră mare mi-a lăsat / piatră mare, nesculpată / drept pe inimă lăsată.

DIALOG DESPRE
INIMĂ ȘI PIATRĂ

Foaie verde grîu mărunt / inimă cu venin mult, / cînd să te mai văd rîzînd / și prin circiumioară bînd, / din păhărele ciocnînd / cu toți frații mei de rînd?

Jură cu mîna pe inimă!

Cînd juri cu o piatră în mînă, nu se mai prinde jurămîntul.

Săraca și-a mea inimă, / cum o calcă răii-n tină! / De-ar călca-o cu dreptul, / nu m-ar dura sufletul; / dar o calcă făr' de vină, / inimioara-mi tot suspină!

Dragostea-i ca și o piatră — cînd se-asează, nu mai pleacă.

Omul este mai tare ca piatra; de piatră, nu e bine să fii. Cică, nu ier-alaltăieri, de cînd lumea și pămîntul, au fost cocoșele unor munți amenințatori de piatră, piatra cea mai tare, granit, prin părțile Dobrogei, pe-aici. Se mai spune că un om ca mine, ca tine, întrebă pe un învățător:

— Ovidie! ce-i cu muntele ăsta fălos?

— Uite! toți săracii s-arunce peste umăr, cît îi lumea, potopul de necazuri, aici, să se ducă relele pe pustii.

Peste un timp de ani, omul iar zice:

— Ovidie, unde-i muntele ce-a fost?

— Păi, lumea năpăstuită, le-a dat la spate necazurile; dar a avut atîtea! — a acoperit muntele; muntele s-a gheboșit de tot, s-a scorojit, s-a măcinat de răul necazurilor aruncate. De-acum să ziceți cocoșelor celea — Munții Măcinului și ai Pustului — unde doar zîna munților, Arăpușca-Arăpoaia se va culcuși în el.

— Binee!... Și acum ce să facă oamenii cu necazurile lor?

— Păi, eu știu? Alt munte, pe-aici, nu-l. Să rămînă cu necazurile și să ofteze; necazurile sînt pentru oameni și oamenii pentru necazuri; fiecare să-și poarte necazurile; necazurile — așa-s ele făcute — nu cad pe butuci, ci numai pe spinare de om sărac; omul sărac este neam de oameni tari; omul sărac este mai tare ca piatră — să știi!

— Ovidie! de ce să mai sufere românul? De ce? De ce să uite românul? De ce? Nu răul de moarte este cel mai mare rău, ci viața necăjită, viața netrăită pe care omul a trăit-o tot într-un necaz. Numai dacă te scuturi și se ia o piatră de pe inimă; așa că ar fi mai bine dacă necazurile n-ar mai fi, și numai norocul ar fi.

— Ar fi... Dar omul, pînă nu se izbește, nu este om.

Sorcova, / vesela, să trăiești / să-m-bătrînești, / ca un măr, / ca un păr, / ca un fir / de trandafir, / tare ca piatra, / iute ca săgeata! / Tare ca fierul, / iute ca oțelul, / La anul și la mulți ani!

Cîte pentru toate / românul nu-și face moarte...

MARIN PORUMBESCU

Concert la Ateneu

Foto: GH. VINȚILA

Institutul de cercetări alimentare. Se lucrează la stabilirea unor noi metode de analiză și control a produselor alimentare

TAINA UNEI CIVILIZAȚII

Ce poate fi mai frumos decât un lac alpin în oglinda căruia se reflectă căciuliile albe de zăpadă ale munților din jur, decât o imensă întindere de ape, care la cînd culoarea cerului albastru, cînd cea verde a pădurilor înconjurătoare. Un astfel de lac este și Issik-kul (Lacul fierbinte) în apele căruia pot fi văzute în zilele cu soare urmele unor antice așezări, contururile unor clădiri dispărute în urmă cu secole sub valuri.

...Fiind unul din cele mai mari lacuri alpine din lume, Issik-kul este situat în mijlocul lanțului muntos Tian-Șan, la altitudinea de 1609 m. Cu lungimea sa de 182 km, lățimea maximă de 52 km, suprafața totală de 6200 km² și adîncimea maximă de 702 m, el reprezintă o adevărată mare.

Din versanții munților curg spre Issik-kul numeroase riuri, vara însă multe din ele nu reușesc să se verse în lac, o parte din apele lor fiind utilizate pentru irigații, iar alta evaporîndu-se sub soarele dogoritor. Apele limpezi ale lacului sînt sărate și foarte străvezii. Vara, temperatura lor ajunge la +20°C, iar în timpul

iernii au coboară sub 2°C, constituind un fel de termoregulator pentru regiunile limitrofe, unde sub influența uriașei oglinzi de apă temperatura medie a aerului variază numai între +16°C vara și -12°C iarna.

Issik-kul a atras din todeauna atenția oamenilor de știință, care s-au ocupat de studierea florei și faunei lui; dar iată că pe malurile mării alpine au apărut și arheologii înarmați cu aparate ușoare de acvinauți. Ei scrutează adîncurile străvezii în căutarea vestigiilor unei vechi civilizații, poate una din cele mai vechi din cîte au existat în Orientul antic.

Descoperirile de pînă acum constituie o mărturie a faptului că locuitorii străvechi ai țărilor aveau o cultură avansată pentru vremea aceea; că în localitățile în care trăiau, exista un grad relativ mare de confort exprimat și prin existența unei rețele de canalizare cu uriașe conducte din ceramică.

Dar vestigiile trecutului se întîlnesc nu numai în adîncurile apelor. Uneori, furtunile, care ating pe marea alpină chiar și gradul 10, aruncă pe țărm nume-

roase obiecte ce au aparținut locuitorilor din antichitate. Încă cu 100 de ani în urmă, arheologii amatori din orașul Karakol (actualul Prjevalsk) au început să treacă într-un registru obiectele pe care le primeau în dar din partea valurilor infuriate ale Issik-kulului. Printre ele se aflau lănci de bronz, arcuri și săgeți, sculpturi înfățișînd oameni și animale. Unele din aceste obiecte, de exemplu un ceaun, asemănător cu cele ale scitilor, datînd din secolul I î.e.n. se numără printre cele mai prețioase trofee arheologice ale muzeului Ermitaj din Leningrad.

...Un lucru rămîne totuși nelămurit și numeroși cercetători se străduiesc să dezlege enigma: cum au ajuns clădirile antice în adîncul apelor? Savanții au stabilit în mod științific, cu ajutorul izotopilor radioactivi, că lacul Issik-kul s-a format în urmă cu 108 000 de ani. Să se fi produs atunci un cataclism, care a înecat orașe ca legendarul Pompei? Sau poate riurile de munte au inundat treptat valea? Cine știe?... Rămîne ca știința să rezolve și această problemă.

Există în ceea ce se numește „parapsihologie“ exemple banale: cineva a simțit că este așteptat și, cînd a ajuns la destinație, a aflat că, într-adevăr, era așteptat; vinătorul a simțit pericolul la timp. — un imens ris se pregătea pentru săritura fatală; unele fete pot recepționa o mare parte din imaginile transmise de cel de care sînt îndrăgostite.

Din păcate, în momentul de față nu există nici o teorie solidă care să explice esența acestor fenomene. Se știe că strămoșii noștri foarte îndepărtați își puteau transmite unii altora gîndurile la mari distanțe. Dezvoltarea civilizației a făcut inutilă comunicarea telepatică. Abia în a doua jumătate a secolului nostru, preocuparea pentru „puterile psihi-

omul, cu gîndul, urgenta acest proces; în al doilea minut—il înțeținea. Experimentul a fost repetat cu stronțiu radioactiv și, ca persoană supuse experienței, cu copii, majoritatea lor de 12—13 ani. Firește, nici unul din ei nu avea cea mai mică idee despre parapsihologie sau hipnoză. Și, bineînțeles, pe ei îi interesau mai mult becurile roșii și verzi, care anunțau începutul și sfîrșitul experienței decât experimentul propriu-zis. Rezultatul a fost același. „Se poate — susține Chauvin — că omul influența cu gîndul lui nu izotopii ci contoarul lui Geiger. Sau că omul să reprezinte o sursă a unor radiații pe care le înregistrează contoarul lui Geiger. Și tocmai aceste radiații, unindu-se cu radiațiile izotopilor, produc efectul de schimbare a vitezei descompunerii izotopilor“.

Iată dar un cîmp vast de investigații și care poate să rezerve surprize neașteptate. Studiile (sau mai bine-zis observațiile) asupra simțului de orientare al animalelor, de exemplu, relevă existența unor facultăți extrasenzoriale. Cine nu știe că animalele acoperă distanțe imense pentru a se întoarce la casa lor! În Franța, au fost cercetate 20 de cazuri cînd cîinii, duși la o depărtare de 200 km., se întorceau — dar unde? — la stăpînul lor, care, în timpul experienței, se muta dintr-un loc într-altul.

Încă o experiență, făcută cu porumbel. Un băiețuș, stăpînul unui porumbel, în timpul experimentului s-a îmbolnăvit și a fost internat în spital. Porumbelul a zburat direct la fereastra salonului, unde se afla copilul, alegînd-o dintre multe ferestre.

Dacă vreodată se va putea descoperi și, mai ales, stăpîni natura acestor fenomene, omul va dispune de un nou mijloc de comunicare, va avea la dispoziție un veritabil radar uman. E posibil să existe în ființa umană un loc de unde să se poată percepe orice realitate. (Auguste Comte declara că nu se va cunoaște niciodată compoziția chimică a unei stele. Un an mai tîrziu, Bunsen inventa spectroscopul.) — Sîntem oare pe punctul de a descoperi un ansamblu de metode care să permită dezvoltarea sistematică a facultăților noastre extra-senzoriale, de a folosi un puternic mecanism ascuns în adîncul ființei noastre? În această perspectivă, parapsihologia deschide un nou și fascinant capitol, tot atît de important ca și cucerirea Cosmosului, legat, de astă dată, de spiritul uman.

E. POPA

PRESIM- ȚIRILE

ce” ale omului a început să se concretizeze ca o știință exactă. Balzac, într-una din nuvelele sale („Le Réquisitionnaire“) prevestea nașterea unei astfel de științe: „Exact la ora cînd d-na de Dey murea la Caranton, fiul ei era impușcat la „Morbihan. Acest fapt tragic îl putem asocia altor observații asupra simpatiilor în spațiu, care, aflate astăzi în atenția citorva oameni izolați, vor servi într-o zi la punerea bazelor unei științe noi, ce nu s-a putut dezvolta pînă în prezent fiindcă i-a lipsit un om de geniu“.

Dușmanii, ca și adepții telepatiei tind la o aprofundare științifică a faptelor în acest domeniu. Cibernetică, bionica, fizica cuantică au pus în mișcare experimentatorilor instrumentele cele mai precise pentru cercetarea proceselor psiho-fiziologice ale creierului. Un mare interes, în acest sens, îl prezintă experiențele, de dată relativ recentă, ale lui Remy Chauvin, cunoscutul biolog francez, profesor la Universitatea din Strasbourg. El a folosit izotopul uraniuului în procesul descompunerii radioactive, iar ca registrator—contoarul lui Geiger. În decursul primului minut,

O MĂSURĂ NECESARĂ DE PREVEDERE ASIGURAREA LA ADAS

Dintre numeroasele forme de asigurare practicate la ADAS, una este deosebit de apreciată de locuitorii satelor. Ne referim la... ASIGURAREA FACULTATIVĂ A ANIMALELOR.

Aceasta completează grija manifestată de fiecare gospodar pentru animalele sale.

Se pot asigura: bovinele (boii, taurii, vacile, bivoliții și bivolițele) în vîrstă de la 6 luni; cabalinele (caii, armăsarii și ipelele) în vîrstă de la 1 an pînă la 15 ani; porcinele (porcii, vierii și scroafele) în vîrstă de la 6 luni; ovinele și caprinele (oile, caprele și țapii) în vîrstă de la 1 an.

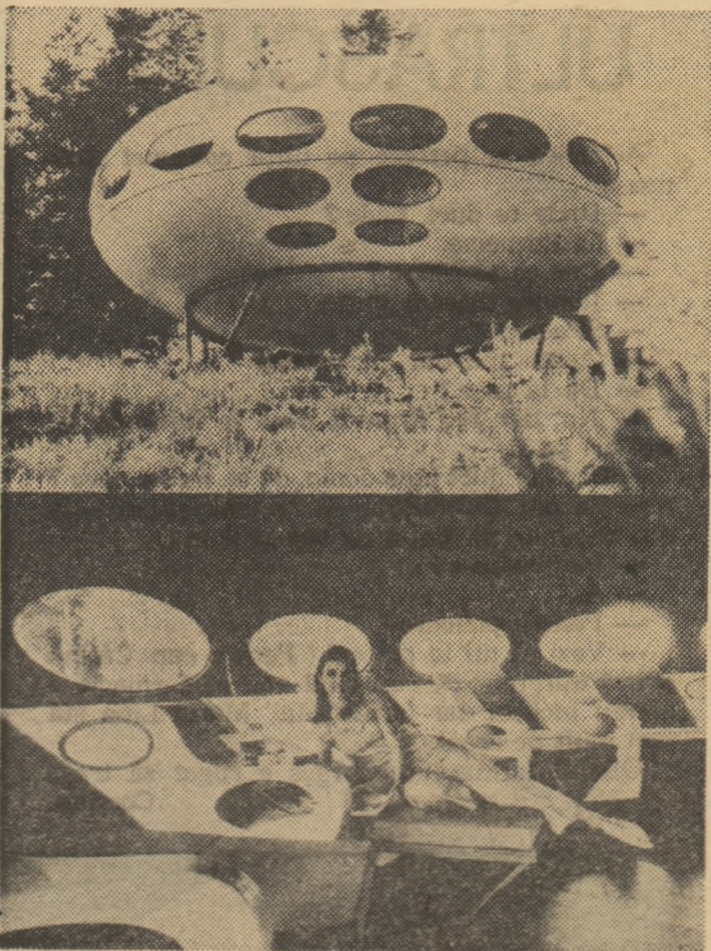
În cazurile de pierdere a animalelor, ca urmare a bolilor, epizotiilor și accidentelor ADAS plătește despăgubiri.

În cele ce urmează indicăm cîteva din accidentele care pot provoca pierderea animalelor, cazuri în care Administrația Asigurărilor de Stat acordă despăgubiri: focul, explozia, trăsnetul, acțiunea curentului electric, cutremurul de pămînt, surparea de teren, inundația, furtuna, uraganul, grindina; atacul fiarelor sălbatice sau a altor animale, mușcătura șerpilor, înțepătura insectelor veninoase, otrăvirea subită cu ierburi sau substanțe toxice, distocia (fătarea grea), umflarea (meteorizarea acută) din cauza furajelor, insolația, leziunile interne provocate de înghițirea de obiecte, înecul, castrarea făcută de organele veterinare etc. Dacă animalele au fost sacrificate pe baza dispoziției organelor competente, în legătură cu aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a epizotiilor, în urma unei boli incurabile care exclude posibilitatea utilizării pe mai departe a animalelor, în cazul cînd animalul a suferit un accident, sau în urma unei boli care-l amenință cu moartea sigură, în cazul cînd animalele au fost scoase din gospodărie pentru combaterea morvei și a anemiei infecțioase, se acordă, de asemenea, despăgubirile cuvenite.

Asigurările de animale se încheie pe timp de un an. Ele pot fi însă încheiate și pe un termen mai scurt, dar nu pe mai puțin de 6 luni.

Primele de asigurare se stabilesc, ținîndu-se seama de valoarea reală a animalelor și de durata asigurării. Astfel, pentru o vacă de rasă în vîrstă de la 2 la 10 ani inclusiv, asigurată la suma de 2000 de lei, prima de asigurare ce se plătește pe 6 luni este de numai 90 de lei.

AUREL CRIȘAN

„STAȚIUNE COSMICĂ” PENTRU UZ CASNIC

O locuință transportabilă a cărei formă este apropiată de aceea a navelor cosmice a fost proiectată de inginerul finlandez Matti Sunnonen. Întreaga casă cântărește 2500 kg, are diametrul de 8 m, înălțimea de 4 m și suprafața locuibilă de 50 m.p. Pereții interiori pot fi aranjați după plac. Cele 6 fotolii extensibile, șemineul care servește și la încălzit și la aerisire, bucătăria complet amenajată, camera de baie oferă locatarilor tot confortul în orice condiții climatice.

● Satul Tokay din R.P. Ungară și-a câștigat faima datorită vinurilor sale delicioase. În curând însă el își va cuceri o nouă celebritate: în împrejurimile capitalei vinurilor au fost descoperite mari zăcăminte de minereu de mercur. Potrivit calculului specialiștilor, zăcămintele de la Tokay vor satisface toate necesitățile industriei ungare în ce privește acest metal rar și prețios.

● Compania japoneză „Sony” a început să fabrice magnetofone portative puțin mai mari

decît un pachet de țigări (37 x 90 x 135 mm), a căror greutate este de numai 600 gr. Alimenta-

ÎN CITEVA RÎNDURI

rea unui astfel de magnetofon se poate face atât de la rețeaua electrică, cît și de la baterii.

● Industria europeană occidentală de automobile a realizat în 1968

o producție record, depășind cifra de 11 milioane. Această producție a fost mai mare decît aceea a industriei de automobile americane care s-a ridicat la 10 900 000 vehicule. Adunînd numărul automobilelor produse în Europa occidentală, în S.U.A., Japonia (aproximativ 4 milioane), Canada (1 200 000) și în alte țări, se poate conchide că cifra producției mondiale a anului 1968 s-a ridicat la 27 850 000 vehicule (cu 17 la sută mai mult față de 1967).

magazin

Materiale realizate de AL. N. TISESCU

ȘTIAȚI CĂ...

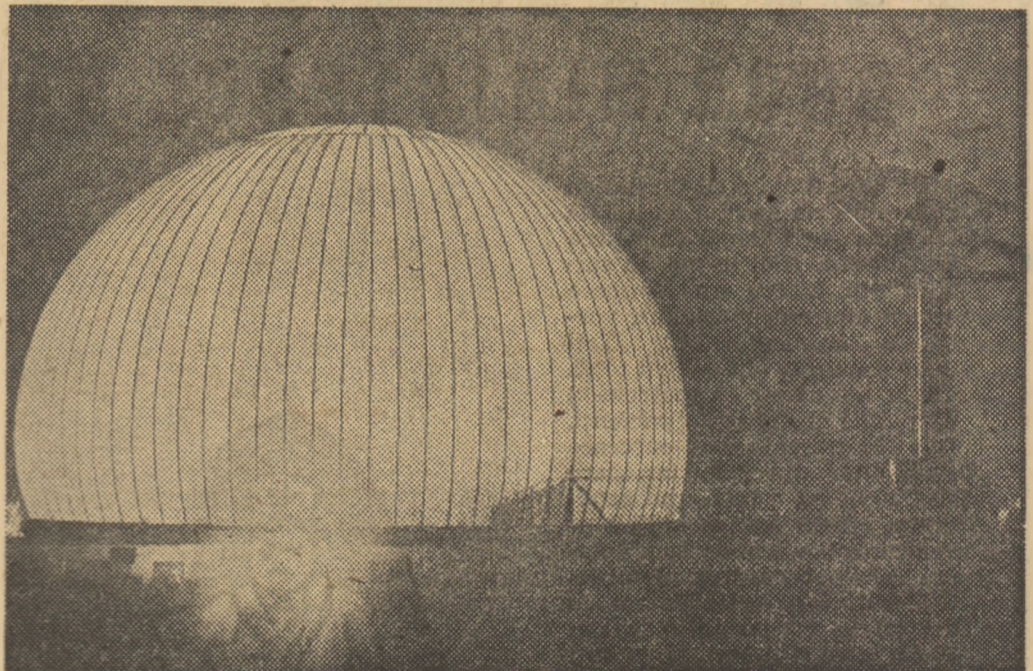
„...vechii egipteni cunoșteau clocoțoarele artificiale, acestea funcționînd cu ajutorul căldurii solare și scofînd pînă la 900 de pui la o recoltă ?

„...în India există și astăzi o uriașă coloană de fier, veche de 4 000 de ani, care nu prezintă nici o urmă de rugină, deși este expusă tuturor intemperțiilor ?

„...vechii chirurghi din Alexandria (Egipt) făceau cu mullă îndemînare operații pe creier ?

„...carele romane aveau dispozitive constînd dintr-un cadran cu indicator, care măsura automat distanțele percurse ?

„...cel mai vechi document astronomic din lume este un calendar astral de acum 20 000 de ani și se află în orașul La Paz (Bolivia) ?

PROBLEME DE PERSPICACITATE

Cît face o treime și jumătate din sută ?

(09)

Un nufăr „magic” își dublează suprafața în fiecare zi și umple astfel suprafața lacului în care se află în 30 de zile. În cîte zile va umple jumătate din suprafață ?

(012 20 67)

VORBE ÎNTELEPTE

Oamenii pe care nu-i duce mintea să facă ceva necesar își fac de lucru cu ceea ce este inutil. Goethe

Una dintre cele mai admirabile proprietăți ale minții este aceea că la bătrînețe ea îi aduce omului stimă. Stendhal

Datorită antenei parabolice de 20 de metri, Observatorul astronomic din Bachum (R.F. a Germaniei) a devenit o importantă stație de recepție a emisiunilor din spațiul cosmic. Aici au fost recepționate și acordurile „Internationalei” transmise de primul satelit lunar sovietic fără echipaj și convorbirile primilor astronauți americani care au zburat în jurul Lunii.

CURIOZITĂȚI

● În apele Oceanului Pacific de-a lungul coastelor Americii de Nord trăiește o specie de pește mărunt (circa 30 cm lungime) denumit eulahon. El conține atât de multă grăsime, încît pe vremuri era folosit de indieni... drept luminare. În acest scop, după ce peștele era uscat la vînt, i se punea un fitil și apoi era fixat vertical. Astăzi grăsimea eulahonului, bogată în vitamine, este folosită în medicină.

● Pasărea muscă este singura pasăre de pe glob care poate zbura înapoi.

● Macrosarua, o ferigă din Australia, trăiește pînă la 15 000 de ani.

SPORT

Minifotbal

Nu. Nu e vorba despre o mențiune critică în legătură cu calitatea fotbalului practicant de sportivi noștri frunțași ci chiar despre fotbal „redus”. A ne ocupa de asta — acum cînd toată lumea fotbalului este cu gîndul la meciul cu elvețienii, decisiv pentru calificarea noastră în turneul final al Campionatului Mondial — ar putea părea deplasat. Dar dacă vorbim azi despre acest minifotbal e pentru că ne preocupăm de pe acum participarea la alte campionate mondiale și șansele mult mai reale de viitor ale noastre.

Ce este deci acest nou joc? În linii mari: se practică în echipe de cîte șase, pe terenuri de 25 pînă la 50 de metri cu porți de 3 metri lățime. Noul joc este deci, aproximativ, vechea „miuță” pe care am jucat-o de sute de ori mulți dintre noi pe vremea copilăriei. Ce e nou? Faptul că — la inițiativa secției de sport a C.C. al U.T.C. — se organizează Cupa școlarului la fotbal în 6, care va îmbogăți calendarul activităților sportive de masă pentru tineret. Competiția poate fi — și e bine să fie — organizată în fiecare școală. (De altfel organele de resort au stabilit îndatoriri precise în acest sens pentru comitetele U.T.C. și pentru cadrele didactice; dar pe lîngă răspunderi e nevoie și de nițică pasiune.) Fiecare clasă poate înscrie mai multe echipe (6 jucători și 3 rezerve, deci maximum 9 elevi într-o formație). Jocurile — care se pot desfășura eventual pe terenurile de handbal și baschet din curțile școlilor sau pe orice alt loc plat — au o durată fixă (2 reprize a 20 minute) și un sistem competițional precis. Nu mai e vorba deci de „miuțele” pînă la 6, pînă la 12 goluri sau pînă se lasă noaptea. Nu mai e o joacă — e un joc. Și dacă din „miuțele” noastre au ieșit destui jucători de valoare, această Cupă a școlarului la fotbal în 6, ce se cere perpetuată de la an la an, va constitui precis o pepinieră serioasă pentru fotbalul de performanță.

De bucuria cu care elevii salută această competiție nu ne îndolm. Pentru reușita ei e nevoie de puțină osteneală și din partea dascălilor lor. S-o mai fi schimbat însă ceva și în mentalitatea profesorilor — chiar de „educație fizică” — care ne puneau mingea sub cîte 3 lăcate !...

VL. P.

TV

ÎNNOIRE

După cum ne-a promis poștașul televiziunii în al său binevenit dialog cu telespectatorii, odată cu primăvara încep să înmugurească noi emisiuni pe micul ecran, iar cele care ne-au intrat în singe și-au găsit în cadrul programului, ore și zile mai inspirate.

Semnalăm deocamdată, acel Reportaj în... doi a cărui premieră va fi sîmbătă 10 mai și în care autorii își propun să ne înfățișeze greutatea de aur a Clipei.

Multe emisiuni valoroase — teatru, tele-enciclopedie, se vor relua în alte zile pentru a putea fi vizionate de cît mai mulți amatori.

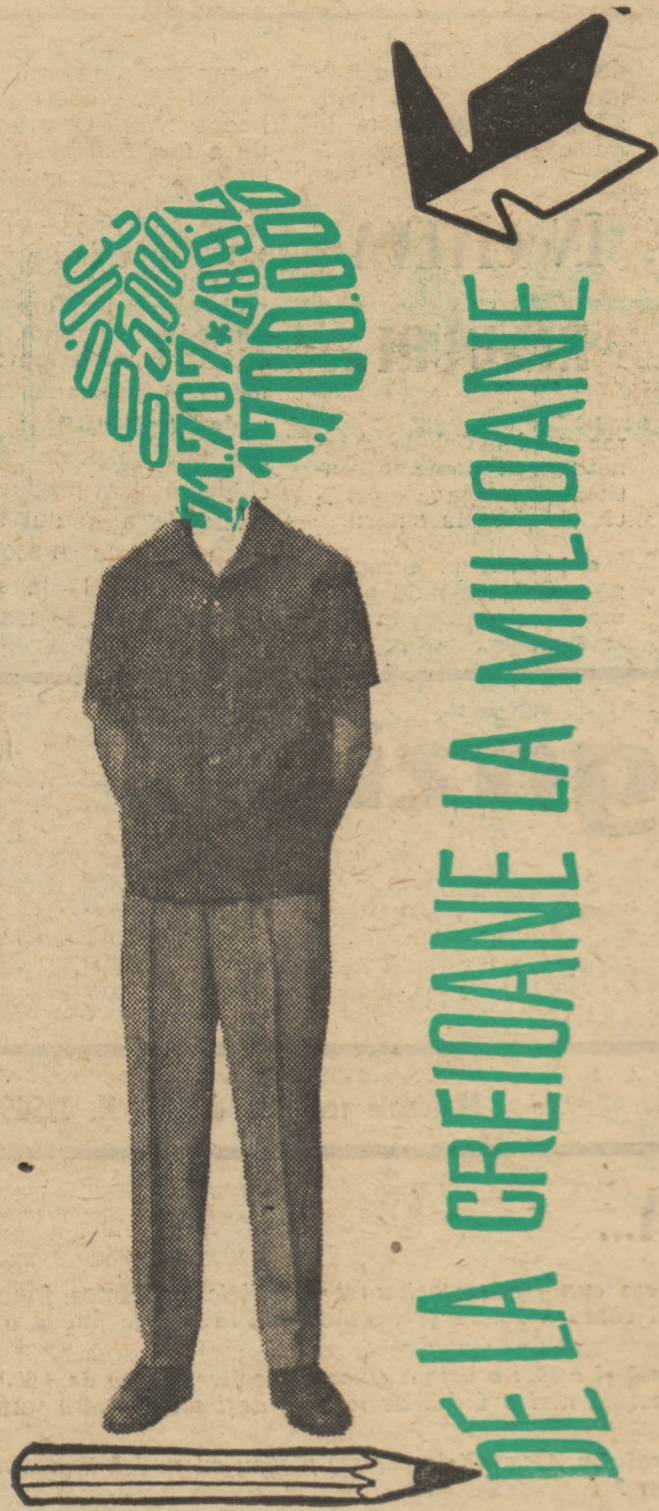
Un suflu innoitor s-a abătut și peste îndrăgitele și contestatele dar fidel urmăritele seriale. Terminîndu-se excelenta poveste a familiei Forsyte, ni se oferă un nou roman-foleton după William Faulkner: Lunga vară fierbinte; punînd punctul final — să sperăm — pue-

rilului și insipidului Bonanza, vom petrece o oră cu celebrul cineast Alfred Hitchcock, al cărui nume reprezintă o garanție de calitate.

În mod inspirat, romanul foleton a fost programat luni seara însă, din păcate, ora cu Hitchcock rămîne să o savurăm tot sîmbăta. Oare nu s-ar putea ca, așa cum procedează și alte televiziuni din lume, seara de sîmbătă să fie eliberată de atrăgătoarele seriale? Cel puțin pentru acest sezon al excursiilor, ar fi cazul să fie programate în seara de vineri.

Dintre promisiuni mai reținem o amplă emisiune de varietăți cu public. Pînă acum, acel Vreți să ne-tilnim sîmbăta seara? ajuns la al doilea capitol, s-a dovedit prestigios în participare dar subțirel în umor. Rămîne să sperăm că emisiunea de varietăți, ne va da posibilitatea să încheiem o săptămînă sau să începem alta, cu zîmbetul pe buze.

A. C.

Reintilnirea cu un coleg de școală este întotdeauna plină de nostalgice aduceri aminte. Nu-l mai văzusem pe Costel de pe vremea când ne fura creioanele și radierele din ghiozdan.

— Ce mai faci măi Costele, că te văd tare arătos.

— Mulțumesc lui domnu'... de la uniunea județeană... O duc binișor. Mi-am făcut casă, am și bani de mașină.

— Tot cu creioane și cu radiere te ocupi?
— Asta era în copilărie ca să-mi deprind mina. Acum sînt gestionar la o cooperativă. Lucrez cu diferite produse. Numai din creioane nu scoteam eu „mina” pe care o am!

— Și merge?
— Mă străduiesc și eu. Ce-i drept nu am reușit să obțin rezultatele formidabile ale gestionarei Zoe Dumitru din Topoloveni.

— N-o cunosc.
— Acum o să-ți fie cam greu s-o cunoști. Ea a izbutit ca în trei luni și jumătate să „agonisească” din teighea 71 701 lei. Performanța ei nu au egalat-o mulți. Gestionarul Ioan D. Ion de la cooperativa din Colibași s-a mulțumit numai cu 30 de mii lei.

— Cred că și-a primit și el răsplata.
— Firește! Un asemenea om nu mai putea fi lăsat să vîndă în continuare, așa că a fost înlocuit cu... soția lui. Ce-i drept, este ea cam analafetă dar cei de la uniune au considerat că pentru a fi gestionară știe destule.

— Cu cît știe ea, cu cît a mai învățat de la bărbatu său, o să se descurce. Noroc cu cei de la uniunea județeană.

— Mare vorbă ai spus. Că dacă nu erau ei așa cum sînt, o pășea bietu Ilie Chiriță. L-au prins cu o pagubă... nu, nu din banii lui ci ai statului, o pagubă de peste 5 000 lei. Ce crezi că i-au făcut?

— I-au desfăcut contractul de muncă și l-au dat...

— Exact, i-au desfăcut contractul de muncă și l-au dat tot la cooperativa din Negrași, unde a mai produs o... lipsă de 7 687 lei. A progresat omul!

— Progresează și pierderile. Am auzit că anul trecut, unitățile cooperativei de consum din județul nostru au înregistrat pagube de peste 1 700 000 lei.

— „Peste”. Cum exagerează lumea! Era numai o biată mie de lei... peste ce spuneai.

— Dar cine i-a încadrat pe toți ăștia ca gestionari?

— Tovarășu de la uniune a dat încadrarea, tovarășu a luat cunoștință de ce s-a întimplat...

— Fie numele domnului de la uniune implicat în proces. Că cine nu deschide ochii să deschidă punga.

— Văd că nu te-ai schimbat. Ai rămas ca în școală — un tipicar.

— Tu, în schimb te-ai schimbat. Nu te mai mulțumești cu creioane, vrei milioane.

Teatru ULTRASCURT

Acțiunea se petrece pe ulița comunei Ani-noasa

- Unde te duci, bade?
- La farmacie.
- Dar ce te doare?
- Înainte tușeam puțin.
- Și acum?
- Acum mă dor picioarele.
- De la tuse?
- Nu; dar fac drumul pînă la farmacie de trei ori pe zi.
- Dacă te duci pînă acolo, de ce nu iei ceva?
- Ba iau. Cum ajung în fața farmaciei, scot din buzunar un bulin de cap și îl iau.
- Pentru tuse?
- Aș!
- Pentru picioare?
- Vezi că nu te pricepi! Pentru cap. Că mă apucă durerea de cap cînd văd că farmacia e mereu închisă, iar farmacistul Maria Lina stă mai mult pe acasă.

Oficiul farmaceutic Argeș e rugat să tragă Cortina.

DREPT LA ȚINTĂ
ÎN JUDEȚUL ARGEȘ

ONOR MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Ne adresăm dv. cu fierbînta rugămintă să ne mai dați două (2) locuri în schemă că e prea schematică. Aici la noi, la spitalul din Izvoru nu se poate aplica nici măcar celebra vorbă a mușchetarilor: „Toți pentru unul și ăla pentru toți”. Că la noi avem 40 (patruzeci) de paturi și tot atîția pacienți. Dar din greșeala unui oarecare funcționar din Minister, care sînt sigur că a fost grav sancționat cu un ante-penultim avertisment s-a omis completarea schemei noastre cu tot atîția salariați. Noi sîntem cu doi (2) în minus adică numai 38 (în cifre și litere). Și vă dați seama dv., tovarășe Onor Minister, că nu putem face față. Din această cauză facem invers, adică... plecăm la Pitești, noi administratorul Dumitru Teofil și contabilul Ion Badea. În acest an am așdlat numai

de 60 de ori zgomotul odihnitor distribuit de orchestra restaurantului „Turist”.

Ne facem o severă autocritică pentru faptul că nu am putut asista, de fiecare dată, la ora închiderii vă rog, însă trebuia să fim urgent pe la amiază la spital. Și așa lipsesc doi salariați pentru a echivala numărul pacienților.

Dacă totuși considerați, vorba românului „ad absurdum” adică prin absurd, că sîntem prea mulți salariați la spitalul din Izvoru, față de numărul pacienților și al paturilor, vă rugăm cu onoare să rezolvați problema în mod pozitiv. Dacă nu ne mai puteți acorda încă două posturi în schemă, pentru a stabili totuși un echilibru, noi o să luăm măsuri pe plan local, adică o să scoatem două paturi.

PODUL SUSPENDAT

La Mozăceni Deal, Direcția județeană de drumuri și poduri, cu participarea localnicilor, a construit anul trecut un pod ce trece peste riul din comună. Oamenii s-au bucurat, pentru că nu mai erau nevoiți să ocolească sau să treacă prin apă. Bucuria nu le-a fost de lungă durată deoarece s-a omis un mic amănunt: să se încarce ambele capete ale podului cu pămînt pentru a face legătura cu drumul. Podul cu pricina mai stă și azi nedat în rulaj. În felul acesta sîntem siguri că nu o să se uzeze.

Constructorii merită și o primă. Dar ca s-o obțină, dacă ar fi după noi, i-am obliga să locuiască în case fără temelie, să mănînce cu linguri fără coadă, iar la ridicarea primei să se prezinte cu adeverințe care să ateste că ceea ce poartă între umeri nu este o simplă podoabă ornamentală, ci un cap. Poate că primele două probe le-ar trece.

EPIGRAMĂ

Consiliului popular din Căteasca.

Vreau să vă întreb acum:
Oare gropile din drum
Le-astupați, precum se cere,
Cînd o face popul mere?